

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

25.03.2021. Nr. 30.1-8.5/8.5.2/39495

Uz 09.03.2021. Nr. 01-03-21-VID

SIA "F"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu
un iesnieguma pārsūtīšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir saņēmis SIA "F", reģistrācijas numurs ... (turpmāk – Iesniedzēja), 2021.gada 9.marta iesniegumu (turpmāk – iesniegums) par uzziņas sniegšanu un sniedz uzziņu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (APL) 98.pantu Iesniedzēja lūdz Valsts ieņēmumu dienestu (VID) sniegt uzziņu par Iesniedzējas tiesībām (uzziņa) sekojošā situācijā.

Uzziņa nepieciešama, lai pareizi piemērotu obligāto iemaksu aprēķināšanu valdes loceklim.

Iesniedzēja iesniegumā norāda, ka no 2021.gada 1.jūlija tiek ieviestas minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (tālāk - VSAOI), to paredz grozījumi likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu", kas stājas spēkā 2021.gada 1.janvārī. Minimālais VSAOI objekts ceturksnī ir trīs Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas – 2021.gadā t.i. 1500 eiro. Ja alga ir mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo algu 500 eiro mēnesī vai 1500 eiro ceturksnī (2021.gadā), darba devējam par darba ņēmējiem jāmaksā minimālās VSAOI. Personai, kura ir nodarbināta pie vairākiem darba devējiem vai vienlaikus ir darba ņēmēja un pašnodarbinātā, ienākumus summē, lai noteiktu, vai tie ir minimālajā apmērā.

Iesniedzējai tiesiskās attiecības ar valdes locekli noformētas ar pilnvarojuma līgumu, darba līgums netiek noslēgts. Pilnvarojuma līgumā tiek noteikta atlīdzība 500 eiro apmērā. Bet, ja uzņēmums strādā ar zaudējumiem un apgrozījums ir mazāks par 2500 eiro mēnesī, ar valdes locekli var būt noslēgts cits atlīdzības apmērs, kas ir mazāks nekā 500 eiro mēnesī.

Iesniedzēja iesniegumā norāda, ka ziņas par darba ņēmējiem valdes loceklis J pieņemts ar kodu 11 – Darba ņēmēja (DN) statusa iegūšana un katru mēnesi tiek sniegts

Darba devēja ziņojums, kur ienākumi no valdes pienākumu pildīšanas ir uzrādīti “Darba ņēmēji, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem” kā darba ienākumi.

Iesniedzēja iesniegumā lūdz paskaidrot:

1) vai vajag valdes loceklim ar 01.07.2021. piemērot likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteiktu obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja ar valdes loceklim nav noslēgts darba līgums un atlīdzība valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav),

2) vai ir pareizi nodoti atskaitēs dati par valdes locekli, ja ar valdes locekli nav noslēgts darba līgums, bet ir noteikta atlīdzība par valdes pienākumu pildīšanu:

2.1) Ziņas par darba ņēmējiem ar kodu 11 darba ņēmēja (DN) statusa iegūšana,

2.2) Darba devēja ziņojums, kur ienākumi no valdes pienākumu pildīšanas ir uzrādīti “Darba ņēmēji, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem”.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot Iesniedzējas iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu uz iesnieguma 1.jautājumu daļā, vai vajag valdes loceklim piemērot obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja ar valdes locekli nav noslēgts darba līgums un atlīdzība valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav) un 2.jautājumu.

Atbildot uz iesnieguma 1.jautājumu daļā, vai vajag valdes loceklim piemērot obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja ar valdes loceklim nav noslēgts darba līgums un atlīdzība valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav) un 2.jautājumu, paskaidrojam.

Saskaņā ar likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1.panta 2.punkta c)apakšpunktu Saeimas deputāts, pašvaldības deputāts, Ministru kabineta loceklis, komercsabiedrības valdes, padomes loceklis, prokūrists, kontrolieris, Valsts probācijas dienesta brīvprātīgais probācijas darbinieks, kā arī cita persona, kura ieņem amatu, kas dod tiesības uz atlīdzību, ja atlīdzība ir faktiski noteikta ir darba ņēmējs.

Tādējādi sabiedrības ar ierobežoto atbildību valdes loceklis, kurš saņem atlīdzību uz pilnvarojuma līguma pamata, likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” izpratnē, ir darba ņēmējs.

Saskaņā ar likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 13.panta otro daļu katru darba ņēmēju, kurš ieguvis, mainījis vai zaudējis šā likuma 1.panta 2.punktā noteikto darba ņēmēja statusu, darba devējs reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā pēc darba devēja reģistrācijas vietas. Ziņas par darba ņēmējiem darba devējs sniedz Ministru kabineta noteiktajā termiņā un kārtībā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 “Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” (turpmāk – Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827) 8.punktu darba devējs (tai skaitā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs un jaunuzņēmums) katru darba ņēmēju reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedzot ziņas par darba ņēmējiem (1.pielikums) šādos termiņos:

8.1. par personām, kuras uzsāk darbu, – ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas tiek sniegtas papīra formā, vai ne vēlāk kā vienu stundu, pirms persona uzsāk darbu, ja ziņas tiek sniegtas elektroniski elektroniskajā deklarēšanas sistēmā;

8.2. par darba ņēmējiem, kuri ir mainījuši vai zaudējuši likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteikto darba ņēmēja statusu, tai skaitā par darba ņēmējiem, kuriem ir piešķirts vai beidzies bērna kopšanas atvaļinājums, atvaļinājums bērna tēvam sakarā ar bērna piedzimšanu, atvaļinājums sakarā ar ārpusģimenes aprūpē esoša bērna vecumā līdz trim gadiem adopciju vai atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas (tai skaitā atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas, kas piešķirts darbiniekam, kura aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots aprūpējamais bērns), – ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc statusa maiņas vai zaudēšanas.

Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošai informācijai Iesniedzēja 2019.gada 21.martā iesniedza “Ziņas par darba ņēmējiem” ar ziņu kodu 11, par darba ņēmēja statusa iegūšanu valdes loceklim J, norādot, ka ar 2019.gada 1.aprīli piemērojams profesijas kods 112001 – vadītājs /direktors /ģenerāldirektors /pārvaldnieks /prezidents /viceprezidents /izpilddirektors /priekšsēdētājs.

Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 21.punktā noteikts, ka darba devējs (maksātnespējas procesa administrators) katru mēnesi līdz septiņpadsmitajam datumam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu (3. pielikums). Tostarp Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 25.1. apakšpunktā noteikts, ka darba devēja ziņojumu iesniedz atsevišķi atbilstoši darba ņēmēja statusam par darba ņēmējiem, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem.

Tādējādi, ņemot vērā, ka Iesniedzējas valdes loceklim J, uz pilnvarojuma līguma pamata, noteikta atlīdzība, Iesniedzēja atbilstoši nodokļu normatīvo aktu prasībām pareizi ir iesniegusi “Ziņas par darba ņēmējiem” ar ziņu kodu 11 un darba devēja ziņojumā uzrāda to pie darba ņēmējiem, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem.

Atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta 2.⁹ daļā noteiktajam, uzskata, ka kapitālsabiedrības valdes loceklis guvis ar algas nodokli apliekamu ienākumu, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajam minimālās mēneša darba algas apmēram kārtējā taksācijas gada mēnesī, kad kapitālsabiedrībā nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto minimālo mēneša darba algas apmēru, ja attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru.

Saskaņā ar likuma “Par valsts apdrošināšanu” 1.panta 2.punkta m) apakšpunktu, darba ņēmējs ir kapitālsabiedrības valdes loceklis, ja kapitālsabiedrībai taksācijas gada kārtējā mēnesī apgrozījums ir lielāks par Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru, kas reizināts ar koeficientu 5, un kapitālsabiedrībā šajā mēnesī nav neviena darba ņēmēja vai visiem darba ņēmējiem obligāto iemaksu objekts ir mazāks par Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru.

Tādējādi, ja valdes loceklim atlīdzība nav faktiski noteikta, bet attiecībā uz valdes locekli izpildās likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta 2.⁹ daļas un likuma

“Par valsts apdrošināšanu” 1.panta 2.punkta m)apakšpunkta nosacījumi, valdes locekli uzskata par darba ņēmēju par viņu veic obligātās iemaksas un ietur algas nodokli no valdes locekļa domājamā ienākuma.

Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 6.panta trešo daļu, 2021. taksācijas gadā nepiemēro likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta 2.⁹ daļu un pēc nodokļa maksātāja ieskata var nepiemērot likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1. panta 2. punkta m)apakšpunktu un 14. panta 12.¹ daļu.

Tādējādi gadījumā, ja Iesniedzējas valdes loceklim J atlīdzība nav noteikta, bet kapitālsabiedrības mēneša apgrozījums pārsniedz 2500 eiro un kapitālsabiedrībā šajā mēnesī nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas gūst atlīdzību vismaz minimālās mēneša darba algas apmērā, pēc Iesniedzējas ieskata no valdes locekļa domājamā ienākuma var neveikt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Sniedzot uzziņu, piemērotas šādas tiesību normas: likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8.panta 2.9daļa, likuma “Par valsts sociālo apdrošināšanu” 1.panta 2.punkta c)apakšpunkts un m)apakšpunkts, 13.panta otrā daļa, Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 6.panta trešā daļa, Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 “Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8., 21.punkts un 25.1.apakšpunkts, Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 “Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu” 2.punkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Izvērtējot Iesniedzējas iesniegumu daļā, kurā uzdots jautājums, vai vajag valdes loceklim ar 01.07.2021. piemērot likumā “Par valsts sociālo apdrošināšanu” noteiktu obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja atlīdzība par valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav), Valsts ieņēmumu dienests sniedz šādu informāciju.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 98.panta otro daļu iesniegumu par uzziņu iesniedz iestādē, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības.

Atbilstoši likuma “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 2.panta 5.punktam Valsts ieņēmumu dienesta uzdevums ir šajā likumā noteiktajā kārtībā konsultēt nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos.

Likuma “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 8.panta 7.punktā noteikts, ka Valsts ieņēmumu dienesta uzdevumi nodokļu (nodevu) administrēšanā ir noteikti likumā “Par nodokļiem un nodevām” (18.pantā). Papildus tiem Valsts ieņēmumu dienests konsultē

nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, kuri attiecas uz konkrēto nodokļu maksātāju un radušies šā maksātāja ar nodokli apliekamo darbību rezultātā.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra labklājības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Ministrs aģentūras pārraudzību īsteno ar Labklājības ministrijas starpniecību.

Saskaņā ar 2012.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.911 "Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nolikums" 4.10.apakšpunktu, lai nodrošinātu funkciju izpildi, aģentūra atbilstoši kompetencei nodrošina, ka tiek pildīti Eiropas Savienības tiesību akti par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordināciju un starptautiskie divpusējie līgumi.

Ievērojot minēto un to, ka Valsts ieņēmumu dienests konsultē nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, Iesniedzējas, lūgums sniegt uzziņu jautājuma daļā: vai vajag valdes loceklim ar 01.07.2021. piemērot likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktu obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja ar valdes loceklim nav noslēgts darba līgums un atlīdzība valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav), neietilpst Valsts ieņēmumu dienesta kompetencē.

Administratīvā procesa likuma 56.panta otrajā daļā noteikts, ja iesniegums nav iesniegts pēc piekritības, institūcija var šo iesniegumu nepieņemt. Par to iesniedzējam nekavējoties izdod rakstveida izziņu, kurā norāda arī iestādi, kam lieta ir piekritīga. Institūcija, kurā iesniedzējs griezies, var arī iesniegumu pieņemt un nogādāt iestādei, kurai lieta ir piekritīga. Ja šāds iesniegums atsūtīts pa pastu, attiecīgā institūcija septiņu dienu laikā to nosūta pēc piekritības un paziņo par to iesniedzējam.

Ņemot vērā minēto, Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 56.panta otrajā daļā noteikto, 2021.gada 18.martā nosūtīja pēc piekritības Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai Iesniedzējas iesniegumu izskatīšanai un uzziņas sniegšanai daļā, vai vajag valdes loceklim ar 2021.gada 1. jūliju piemērot likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktu minimālo obligāto iemaksu aprēķināšanu, ja atlīdzība par valdes pienākumu pildīšanai ir mazāka nekā 500 eiro mēnesī (citu ienākumu nav).

Ģenerāldirektore

I. Jaunzeme